

v lažnjivi obleki.

Izhaja po
dvakrat na mesec ali 24 krat
na leto v Ljubljani, kedar ga
prebere in ne konfiscira
policija.

Vrednik Jakob Alěšovec.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
15 kr. v administraciji „Za vodo“ hiš. št. 250 v drugem
nadstropji na ulice.

Veljā
celo leto 3 glđ., pol leta 1 glđ.
50 kr. in četrť leta 80 kr. za
vsacega brez ozira na stan,
narodnost in vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Spomenice nekterim naših državnih poslancev.

(Naj si jih zapišejo za ušesa.)

Dr. Razlagu.

Ti ves si že zmešan,
Omamljen Ti duh,
Nikjer ne pogrešan,
V besedi ves suh.
Se više oziraš,
V ministrov glavě;
Volilce preziraš,
Si zabil jih že.

Ti nisi pokazal,
Kaj v glavi imaš;
Zato se pa misli,
Da Bog vé, kaj znaš.

Hočevarju krškemu.

Kaj mar Ti je Dunaj!
Si rajši doma.
Kaj neki se zunaj
Opravka Ti dá?
Naj bolj za volilce,
Naj bolj si jim všeč,
Če jahaš kobilce
Al ležeš za peč.

Dežmanu.

Le kljuso še jahaj
Nemškutarsko, le!
Le z „grabljami“ mahaj
Slovenske možé!
Za Tebe zdravila,
Moj Korelj, več ni.
Ti v žilah že gnjila
Nemčurska je kri.

Dr. Vošnjaku.

Si dolgo študiral,
Naučil se le:
Kako bi razdiral,
Kar drugi storé.
A turški Tvoj boben
Ves počen je že, —
Je loncu podoben
Ki v kose že gré.

*Seidelnu, Foregerju in
tovarišem.*

Vi nič obljubili
Slovencem nikdar,
Nič zá-nje storili,
Vam zá-nje ni mar.
Držite s prusaki,
Na prusko pojté!
Tam dobri so taki,
Pri nas — zdaj še ne.

Šafarjevemu Dolfu.

Le véliki teden
Ragljà se pri nas;
A Ti, mnogoveden,
Ne gledaš na čas.
Prof' verski postavi
Si spustil volká;
A plesal po glavi
Je Tebi, hahá!

Nabrgoju.

Ni davno še tega,
Ko bil si možak,
Tržaškega brega
Najgorši junak.
A zdaj si se v mreže
Vošnjakové vjel;
Kar z ljudstvom te veže,
Hazdirati jel.

*Baronu Apfaltrernu in grofu
Thurnu.*

Zastopnika vrla
Sta vi-dva oba,
Še nikdar se vprla,
Če vlada hot'la.
Ministrom koristna
Dva glása jim več;
Pri njih ostanita,
— Ker nam sta — odveč.

Dr. Supppanu.

Bil eden, ki nekaj
Pokazal je bil,
Zató pa po prstih
Je naglo dobil.

Pfeiferju.

Le škoda za Tebe,
Da z onimi greš!
Le vprašaj sam sebe:
Al iti pač smeš?
Kaj rekla bo mati
Slovenija li,
Vidé, da med brati
Nemčurji si Ti!

„Brencelj.“

Predsednice mačka.

Nekoliko politična, pa vsakemu lahko razumljiva povest.

(Dalje.)

Gospod ravnatelj se prestraši, kakor mesar na mitnici, ko je peljal kos teleta v slami skritega v mesto in ga je mitničar prašal, če ima kaj, od česar je treba plačati.

„Hm,“ odgovori toraj z malo zibajočim se glasom, „hm, skrivna pota? Zakaj prašate to? Meni ni treba hoditi po skrivnih potih, gospod svetovalec.“

„Ej, kdo vé! So tudi stari mački, — —“

Je že vrag, če ima človek slabo vest, Gospod ravnatelj čuti to, kajti pri besedi „maček“ se strese, kakor da bi ga mrzlica napadla, tako, da gospod Vohun, kateri je imel tako vedno policijska očala na nosu, malo postoji in reče:

„Kako, gospod ravnatelj, vas morda zebe? Čemu tiščite roke tako globoko v žepu, ko da bi se bali, da bi kaj iz njega ne ušlo?“

Gospod ravnatelj je v hudi zadregi. Sam pripozna, da mu po zadnjem izpitu, ktereга je pa že davno prestal, ni bilo nikdar tako vroče, kakor mu zdaj prihaja.

„Glej, glej, gospod ravnatelj,“ pa prične vnovič neumljen gospod Vohun, „ravnokar ste se mraza tresli, zdaj se pa vročine potite, kakor steklenica, če se krop vanjo vlije. Morda sem vas res zasačil na slabem potu, he?“

„Nič, nič,“ zastoka vendar-le gospod ravnatelj, na tihem želeč gospoda svetovalca v krtovo deželo. „Prav nič ni, jaz vam zagotovem, da me po krivem natolcujete.“

„Hehe,“ se smehlja ta dalje, „nekaj je že, morda kaka mačnica.“

Vražji policaj! Kakor da bi vedel, kaj tišči gospoda ravnatelja! Mačnica! Ta beseda nekaj pomeni, gospod policijski svetovalec ne sprašuje tako tje v en dan. Zatoraj se gospod ravnatelj ojači in hoče z enim mahom zvedeti, koliko je gospodu policijskemu načelniku znano o mački.

„Zakaj bi imel jaz mačnico?“ vpraša toraj na videz pogumno.

„Kje ste bili včeraj?“

Gospodu ravnatelju vpade zopet srce. Morda res kaj ve! Če bi bil doktor vendar-le kaj zinil!

„Včeraj,“ odgovori toraj s trepečim glasom, „kje sem že bil? Hm, — da —“

„No, glejte,“ pravi gospod svetovalec, „kako vas peče vest! O, mi pri policiji vse zvemo.“

Gospodu ravnatelju jame slabo prihajati, tako, da si jame z obraza pot brisati. Gospod policijski svetovalec ne vé, bi se li smejal ali ga miloval, mož se mu že res smili. Zato pristavi:

„Pa nič se ne bojite, jaz bom molčal, le vi sami se ne izdajte, vaša gospá bi morda drug obraz pokazala.“

„Hvala Bogu, nič ne vé,“ se oddahne gospod ravnatelj in nadaljuje glasno: „Ej, saj ni tako hudo, se ne bojim posebno.“

„Bojite se, bojite,“ odgovori gospod načelnik, „sicer bi vas ne bile vse barve spreletavale. Žene so hude; kako na priliko je zdaj pri gospodu predsedniku! Vse narobe, in celo po mestu praša vsak: Se je že našla mačka?“

„Ktera mačka?“ praša ravnatelj na videz radoveden, da bi s tem od vrnil ves sum od sebe, če ga gospod načelnik še kaj ima.

„I, no, Melica! Saj ste jo poznali, saj je gotovo tudi vam kdaj v obraz skočila ali vas pobožala, ne?“

„Predsednice mačka? Kaj se je pa s to zgodilo?“

„Ali res še nič ne veste? Niste še slišali?“

„Ne besedice!“

„Čudno! Saj nihče ne govori o drugem, ko o tej mački in o hudodelniku, ki jo je umoril ali ukradel.“

„Je li že znan?“ praša ravnatelj zdaj res radoveden.

„Ne, dasiravno je vse za njim na nogah. Toda najdel se bo, to me ne skrbi, in gorje človeku, pri katerem se ta mačka dobi, živa ali mrtva, enako!“

Gospod ravnatelj čuti zopet mrz po hrbtu, toraj se bolj zavije v svojo suknjo in še bolj globoko vtakne roko v žep, ko odgovori:

„Jo bo težko najti, bo že iz poti spravljena. Kaj pa, ko bi se našla pri komu, ki za to nič ne vé?“

„Enako! Kaznovan bo, kriv ali ne kriv, enako.“

Gospoda ravnatelja sprehajajo zopet mravljinici. Rad bi bil videl, da bi bila mačka — namesto pri njem v žepu — na dnu vode ali v najgostejšem grmovju, toraj skuša znebiti se gospoda načelnika, da bi se potem tudi mačke znebil. Pa to ne gre, ravno danes je gospod načelnik nenavadno zgovoren in ne gre nikakor od njega, marveč jame nadaljevati pogovor:

„Nekaj pa je vendar prišlo že na dan?“

„Kako?“

„Umor ali izpeljanje mačke ni osebno maščevanje ali draženje gospé predsednice, to je političnega pomena.“

„Oho!“ strmi ravnatelj.

„Da, politično dejanje je to, eminentno politično. Nam nasprotna stranka namreč že davno preži na kako priliko, da bi se maščevala nad gospó predsednico, o kateri se vé, da ima manjši ali večji vpljiv do gospoda predsednika in da se sem ter tje vladno krmilo obrne, kakor ga ona zasuče. Ker se je pa v novejšem času zgodilo marsikaj, s čemur nasprotna stranka ni zadovoljna, kar jo nasprotno na vso moč jezi, n. pr. konfiskovanje časnikov, premeščenje nekterih uradnikov njihove politične vere, nekteri šolski ukazi itd., se je njihova jeza raztegnila posebno na gospó predsednico.“

„Ali mislite, da se mačka ni mogla sama zgubiti ali se ji — brez krivde drugih — kaka nesreča prigoditi?“

„Ne bo, kajti danes sem videl že nekatere osebe one stranke, ki so stale v trumah po tri, štiri po ulicah in si zadovoljnih obrazov pripovedovale novico. O,“ pravi gospod policijski načelnik s povzdignjenim glasom in žuga s palico, „ta mačka bo spravila na dan več, kakor svet še misli. So v našem mestu skrivne družbe, ki so prisegle državi pogubo in se shajajo v skrivnih kotih ter kujejo svoje črne nakane v temi. Vse te bo mačka na dan spravila, ki je padla kot prva žrtev one prekuca in krvi željne stranke. Strmeli boste nad tem, kar bo policija po ti mački na dan spravila. — Z Bogom, gospod ravnatelj, moja prosta ura je pretekla, zdaj grem zopet na delo.“

Pri teh besedah podá ravnatelju roko, se zasuče in vrne v mesto.

Kak kamen se odvali z osebo gospoda policijskega načelnika gospodu ravnatelju od pljuč! Koliko lože mu teče sapa in se mu vzdigajo prsa! Pa kmalu mu postaja vest zopet težja, ko si kliče v spominj to, kar mu je načelnik pravil.

Tedaj politično dejanje je umor mačke! „Gorje ti-stemu, pri katerem se najde mačka, naj bo kriv ali ne kriv, enako!“ Tako je menda grozil se gospod policijski načelnik. Kaj, ko bi se našla pri ravnatelju, kateri je njene smrti toliko kriv, kakor lanskega solnčnega mraka! Toraj proč ž njo v vodo, v grmovje, za kak zid! Da, da, v vodo ž njo, voda jo odnese in kmalu jo končajo raki ali druga golazen na dnu vode, in potem ne bo nihče mogel priti do suma, da je ta mačka kdaj v žepu gospoda ravnatelja počivala.

Našemu gospodu ravnatelju je postalo lepo vroče, ta policijski načelnik ume dobro podkuriti. Do vode pa, se reče, do tistega kraja, kjer teče že iz mesta po samotni ledini, je precej daleč in gospod ravnatelj ne le spehan, ampak pota že skoro vtuden. Vsaka pot pa pelje memo kake krčme, toraj tudi memo „zlatega orla“ ena; pri „zlatem orlu“ pa se toči prav mrzlo pivo, ktero se posebno ljudem v takem stanu prilega, kakor je bil zdaj gospod ravnatelj. Ni čuda tedaj, da se tudi zdaj zavije v gostil-

nico, čeravno nosi mrliča seboj v žepu. Če tu malo posedi, bo med tem morda nastal mrak in potem mu nemara ne bo treba daleč nositi mačke k pogrebu, ampak jo bo lahko iz bližnjega mosta vrgel v mokri grob.

Krasna misel!

V gostilnici sedé za mizo gospod inženir Poteza, gospod vpokojeni stotnik Marš, gospod svetovalc Zmešnjava in že postarani odvetnik dr. Zguba. Komaj zagledajo ravnatelja, brž doni iz vsih ust enoglasno:

„O, servus, gospod ravnatelj! Le bliže, bliže!“

In krčmar mu pomakne stol na izpraznjeno mesto ter se pripravi, da bi mu pomagal suknjo sleči. Kako se pa čudi, ko gospod ravnatelj, namesto da bi slekel suknjo, se še bolj zavije v njo in se vsede k steni tik inženirja Poteze!

„Kaj vraga, ravnatelj,“ pravi ta, „zakaj ne slečeš svoje plahte? Se mar bojiš, da bi ne zmrznil?“

„Pozneje, pozneje,“ ga tolaži gospod ravnatelj, „zdaj sem še ves zbeljen od pota; sem malo prehitro šel.“

„Vsak ima svojo voljo,“ odgovori svetovalc Zmešnjava, potem se začno pogovarjati in sicer, čemur se danes ni bilo čuditi, o pogrešeni mački gospe predsednice. O tej dogodbi je bil vsak družega mnenja, zlasti gospod stotnik Marš je precej odkritosrčno izrazil svojo misel.

„Res, čuditi se mora vsak človek,“ pravi, „kako neumne lastnosti in trme imajo nekatere ženske. Se zaljubi v mačko bolj ko v svojega otroka. In kaj koristi mačka? Nič, prav nič, marveč naravnost škodljiva igrača je to.“

„Gospod stotnik,“ ga vstavi dr. Zguba, „če bi slišala gospa predsednica take besede iz vaših ust, nikdar več bi ne bili povabljeni k obedu. Potlej pa, ona je imela mačko in je bila zaljubljena v njo, vi pa imate pèsa.“

„Med pèsom in mačko je velik razloček,“ se izgovarja stotnik, „mačka, posebno tako spridena, kakor je bila mačka gospe predsednice, ni za nobeno stvar na svetu, pès pa — pès je čuvaj, zvest tovariš in prijatelj človeka in ima marsiktero koristno lastnost. Tako n. pr. moj Hektor — pa kje je? Hektor, Hektor, sem-le k meni!“

Toda Hektor je danes ves zaverovan v gospoda ravnatelja ali marveč v njegovo suknjo, katero gleda, kakor da bi bil kako divjašino v nji zavohal.

„Sem, Hektor,“ se togoti stotnik; „kaj zreš v gospoda ravnatelja, kakor da bi bil mačka!“

Pri tej besedi je, kakor da bi gospoda ravnatelja nekaj zbudilo; obledi ali marveč zarudi in da bi skrnil svojo nemirnost, brž nese kozarec k ustam in potem potiplje žep, da bi se prepričal, ali je mačka še v njem ali ne; pa bila je še v njem in vrh nje njegov robec.

„Ej, gospod ravnatelj,“ pravi inženir, ki je tik njega sedeč zapazil, kako ga sprehajajo barve, „doli s suknjo! Kdo bo v tej vroči sobi še tako težo na sebi imel! Vas bo še mrtvoud zadel.“

In pri teh besedah sleče suknjo iz gospoda ravnatelja, dasiravno se ta brani, in jo obesi čez stol, katerega postavi v kot sobe. Družba se pogovarja še nekaj časa o mački, potem pa preide na drug predmet, gospod stotnik je, kakor navadno, glavni govornik, gospod inženir pa mu vedno nasprotuje in tako postane pogovor precej živahen in nihče ne zapazi, da se je noč naredila.

Tudi naš gospod ravnatelj se zaplete v razgovor, tako da na mačko čisto pozabi. Še le ko je bil krčmar luči prižgal, se zopet spomni, kaj ima še nocoj opraviti, in vstane, da bi šel.

„Greva skupaj,“ pravi inženir, vstane, obleče suknjo, prime gospoda ravnatelja pod pazduho in gre z njim iz gostilnice, ostalim vošivši lahko noč. Pri mostu gresta vsaksebi, kar je gospodu ravnatelju prav ljubo, ker ga je inženir tako trdo za roko držal, da ni mogel potipati po mački v žepu. Zdaj, ko je sam na mostu, se ozre krog sebe; človeka ni blizo, svetilnice temno brlé, toraj nikakoršne nevarnosti, da bi ga kdo zapazil, če vrže truplo mačke v vodo.

Varno seže v žep, pa — groza in strah! — žep je prazen. Ne mačke ne robca ni več v njem.

Gospod ravnatelj, to zapazivši, je skoro ob zavednost. Kam je prešla mačka? Drugje ko v gostilnici mu ni mogla pasti iz žepa; če jo pa tam najdejo, potem — — —

Prestrašeni ravnatelj si ne upa misliti nasledkov. Ves zamišljen pride domu in gospa, ko ga zagleda, se prestraši in ga bleda praša:

„I, kaj se ti je zgodilo, Izidor? Moj Bog, ali imaš mrzlico?“

Pa gospod ravnatelj, sicer zgovoren, odgovori le kratko in si dá prinesti luč v svojo sobo, katero mu gospa sama prinese. Predno gre iz sobe, praša še ravnatelja:

„Ali si slišal, gospej predsednici je mačka proč prišla?“

Vsa osupnjena pa odskoči, ko gospod ravnatelj prednjo stopi in ji z groznim glasom zagromi:

„Ne kliči duhov, ženska, ta mačka ti bo še po glavi hodila!“

Žena, takega vedenja moža nenavajena, smukne iz sobe, jo zapré za seboj in mrmra:

„No, danes mu je pa že v šoli kaj navskriž šlo ali pa je pri „taroku“ kaj zgubil. Naj bo sam, da se malo vmiri.“

Pustimo zdaj gospoda ravnatelja v skrbeh v majhni sobici ali pisarni in vrnimo se nazaj v gostilnico, kjer smo pustili gospoda doktorja Zgubo in stotnika Marša z gospodom svetovalcem Zmešnjavo. Po svoji navadi so začeli „tarok“ igrati in vzdignili se, kakor po navadi, ko je stotnik neko visoko igro zgubil in karte ob mizo vrgel, da so se po tleh razkropile in jih je gostilničar pobiral. Tako se je vsak večer igra končala, a drugi večer so bili vsi zopet skup.

Gospod stotnik vzame svojo „pinjo“ iz kljuke, na kateri je visela, obleče suknjo in gre z izrekom: „Vrag naj me vzame, če bom s takima umazancema, kakor sta vi-dva, le še eden sam krat igral,“ iz sobe, pès Hektor za njim. Zunaj so že svetilnice večidel pogasneje in tako korači gospod stotnik s svojo palico proti domu premišljeva, kako bi bil moral igrati, da bi bil zadnjo igro dobil. Ni še najdel prave poti, ko je že prišel k vratom svojega stanovanja. Vzame ključ iz žepa in jih odpre ter se podá po stopnicah gori v svoje samsko stanovanje, a pes za njim. V sobo stopivši naredi luč in prižge svečo, potem pa pokliče pèsa, da bi ga peljal med vrata, kjer je pès navadno ležal.

Hektor skoči k njemu in položi mu pred noge — mačko ter z repom majaje vpré svoje oko v gospoda stotnika, kakor da bi pričakoval kake pohvale. A gospod stotnik, zagledavši plen svojega pèsa, seže po palico, katero je bil že v kot postavil, pa se premisli, češ, kaj more pes za to? Mačka je mačka, če je prav gospe predsednice.

Toraj pusti palico v kotu, se pripogne in vzdigne malo živalico ter jo ogleduje.

„Mrtva, popolnoma mrtva, celó mrzla že,“ mrmra sam pri sebi. „Kje li jo je Hektor zasačil? Da bi ga le nihče ne bil videl, sicer ne smem več stopiti čez prag predsednice in nemara še mene primejo, češ, da sem ud tiste uporne skrivne družbe, katero zasleduje policija in jo hoče po mački doseči, kakor je gospod policijski načelnik pravil gospodu šolskemu ravnatelju. Kaj mi je početi z mačko, da se je znebiti? Najbolje, če jo vržem v stranišče ali pa skoz okno na ulice, naj jo najde potem kdor hoče. Haha, to bom storil, naj jo najdejo, potem je vsega govorenja konec.“

Že gre gospod stotnik proti oknu, da bi vrgel mačko na cesto, kar mu šine hudobna misel v glavo.

„Stoj!“ komandira samemu sebi, „to je bolje! Le čakaj, svetovalc, nocoj si mi ti pri zadnji igri eno zasolil, jutri ti bom pa jaz eno, da se boš vstrašil. Hahaha!“

In huda volja stotnika zgine, obraz se mu razjasni in še ko že v postelji leží, se smeje, smeje se celó, ko že na pol spi. —

Gospod vladni svetovalec Zmešnjava je imel, kar ima sicer marsikdo, prav hudo ženo. Lepa ni bila, tudi kakih deset let starejša od njega; vzel jo je vdovo, ker je bila premožna, in kar ga je še bolj mikalo, v vladnih krogih veljavna. Hudobni jeziki so celó trdili, da, ko bi gospod Zmešnjava ne bil vzel gospé vdove Služnikove — kakor se je pisala po prvem možu —, bi bil še zdaj uradnik niže vrste z majhno plačo, kar se je nekterim skoro verjetno zdelo.

Te zasluge za svojega supruga se je pa gospa Zmešnjava dobro zavedala in ga večkrat spominjevala, če je bil na vse to pozabil. Svesta si, da po svojih telesnih prednostih ne more svojega Adolfa tako na-se prikleniti, da ne bi gledal po strani po drugih ženskah, je postala sčasoma — ali po pravici, ali ne — tako ljubosumna, da je celó pismonosca, ki je prihajal na jutro v hišo, prestrižala in sprejemala pisma, namenjena njenemu Adolfu, ter taka odprla in skrivaj brala, na katerih je bil napis količkaj podoben ženski roki. Ker je Adolf navadno do devetih spal, ji to ni bilo pretežko, a vjela ni nikdar nič, zatoraj je mislila, da si Adolf dá taka pisma, ki so le za-nj, nositi v pisarnico, kamor njeno oko ni segalo. Vkljub temu ni popustila svoje navade in kedar je slišala pismonosca, ktereга je poznala po hoji, stopati po stopnicah, je smuknila ven ter sprejela pisanja in druge stvari, ki so bile suprugu namenjene.

Bilo je popoldne, dan po prej omenjenih dogodbah in Adolf že odšel v kavarno, kjer je imel navado, z nekim vpokojenim svetovalcem „šah“ igrati in vsako partijo zgubiti, dasiravno je ta svetovalec sramotno slabo igral. Gospa svetovalka sedi pri oknu in študira v „Bazaru“, ktera obleka bi se njenemu suhemu životu bolj podala, kar se sliši trkanje na vratih in kršenica pové, da čaka pismonosec s škatljico zunaj, ter prosi, da bi gospa podpisali prejemnico. Ko se je to zgodilo, prinese kršenica škatljico, ktero gospa Zmešnjava hitro vzame in bere napis. Črke so nekoliko podobne ženski pisavi. Gospa svetovalka poželjivo raztrga vezila, odpre škatljico in vzame iz nje paket, ovezan z nitjo vrh papirja. Urnih in nekoliko poželjivo tresočih se rok raztrga tudi to in iz rok ji pade — mačka, nji dobro znana mačka gospé predsednice — mrtva in mrzla.

Malo manjka, da gospa svetovalka ne pade v omedlevico; toda kjer je kaka nevrnost, jo ženski um hitro spozná; gospa svetovalka je slišala že, da se je ta mačka zgubila in da se povsod išče. Ako bi jo kdo pri nji videl, kaj bi mislil svet, kaj bi rekla gospá predsednica, s katero ste taki prijateljci! Toraj vzame robec v roko, prime mačko in jo dene nazaj v škatljico, ktero potem zapre v svojo omarico.

Kdo li je poslal Adolfu to mačko? Na priloženem potnem listu je zapisano neko ime, a gospa svetovalka se ne spominja tega imena, dasiravno ji je znano mesto do malega. Kak namen je imel pošiljalec? Čemu bo mačka njenemu suprugu? Ali morda on vé za to?

Vsa ta vprašanja se ji vrsté po glavi, a na nobeno ne more si dati količkaj pametnega odgovora. „Najbolje bo,“ si misli, „ako mu nič ne povem o tem. Če bo sam prašal, potem ga imam.“

Tako sklene gospa svetovalka in se vsede zopet k oknu.

Proti večeru pride gospod svetovalec domu in praša, kakor po navadi, bo li šla gospa supruga v gledišče?

„Hm! bi me ne mara rad od doma spravil, ne? Saj ti tako ne greš z mano, greš rajši v svojo gostilnico in mečeš tam karte, kakor da bi mene v gledišči zabaval. Pa saj si tako dolgočasen. Apropos! Ali nisi danes popoldne ničesar pričakoval?“

„Kaj li? Ne vedel bi, česa!“

„Ti nočeš nikdar ničesar vedeti in mi ne prineseš nikdar novic. Da bi ne bila z gospo predsednico taka prijateljica, bi pač ničesar ne zvedela. Zdaj pa, ko je njena mačka — —“

„Haha, mačka gospé predsednice, ki je zginila. Nikjer ni duha ne sluha o nji, dasiravno vse le o nji govori in je vsa policija hudodelniku za petami. Jaz bi vendar-le rad poznal tistega, ki je znal tako zvito jo onesti. Kajti sama se ni zgubila, sicer bi bila že davno zopet domá, ker ji gotovo nikjer ni tako dobro, kakor doma pri gospej predsednici.“

„Ali se tebi nič ne zdi, kdo bi jo bil odnesel ali umoril?“ praša svetovalka in vpre svoje oči v soproga.

„Kako se bo meni to zdelo?“ odgovori gospod svetovalec tako odkritosrčno, da je še njegova žena, ki mu sicer ni rada verjela, zdaj popolnoma prepričana, da on o tem nič ne ve in da mu je le kak nevošljivec hotel škodovati. Zato prične čez nekaj časa:

„Nocoj grem v gledišče, je menda lepa igra. Spremila me bo kršenica. Večerje domá ne bo, glej, da si jo kje drugje preskrbiš.“

Gospod svetovalec, vesel takih sicer nenavadnih besedi se podá v gostilnico k „zlatemu orlu“, gospa svetovalka pa v gledišče, kjer ji pa bolj mačka po glavi hodi, kakor da pazi na igro. Gospé predsednice ni v gledišči, menda še vedno žaluje po svoji Melici.

Med tem, ko gospa svetovalka sedi v svoji loži in se ozira po gledišči, zapazi mladega človeka, kateri se je bil že parkrat ozrl v njeno ložo, ktera je bila ravno pod ložo policijskega načelnika. Ni dvoma, da ta človek gleda na njo in sicer s prav pomenljivim pogledom, kakor da bi hotel izprašati njeno vest. To pa mora kaj pomeniti, kajti dasiravno je gospa svetovalka še željna dopadati možkemu spolu, je vendar prepričana, da ta mladeneč je ne gleda zato, ker je zaljubljen v njo, ampak iz kacega družega vzroka. Pa kak vzrok bi bil ta?

Gospa svetovalka stegne svojo glavo iz svoje lože in praša svojo sosedinjo v loži, če li pozna onega mladega človeka ki že ves čas gleda v njeno ložo.

„To je neki Milko, ki misli stopiti v državno službo in se poganja za ravno razpisano mesto vladnega koncipista“, je odgovor matere, ki sedi z dvema že razcvetelema se hčerama v sosednji loži.

„Hvala!“ pravi gospa svetovalka, se nasloni nazaj in se zopet zamisli.

Če ženska premišljuje, je nevarna, ker včasih se primeri, da jo premišljevanje pripelje na pravo pot. Naši gospej svetovalki se nekaj zabliška. Kaj ko bi ta mladeneč in mrtva mačka bila v zvezi? Čemu bi sicer tako nepremakljivo gledal v njeno ložo? „Je že gotovo, on vé, da se je nam poslala danes mačka, zato pa tako gleda, da bi v mojem obrazu bral, kak vtisk je storila ná-me. — Pa čemu je hotel meni ali mojemu možu nagajati? Kak vzrok ima? Je morda jezen na-nj? Mene težko pozná, tudi ne vem, da bi mu bila kdaj dala vzrok do jeze. — Pač! Kakor pravi sosedinja, išče državne službe in je do zdaj bil vselej preskočen. Morebiti, da ima mene na sumu, ker sem tako dobra prijateljica gospé predsednice. Bo že tako! Pa vendar mi je vse to še zastavica.“

Tako modruje in sklepa gospa svetovalka, ki ne pomisli, da je ravno nad njo v loži Gabrijela, hči policijskega načelnika. Ko zagrinjalo zadnjikrat pade, pa je prepričana, da mrtve mačke ni nihče drug poslal, kakor oni Milko, in da jo je poslal iz slabega namena, morda še celó, da bi jo pri gospej predsednici pripravil ob vso veljavo, če bi se namreč mačka našla v njeni hiši. Mladi ljudje so jako hudobni, posebno če kake službe iščejo.

Konec tega premišljevanja je bil ta, da se mora mrtva mačka na vsak način in kar najprej mogoče iz poti spraviti in sicer tako, da nihče zato vedel ne bo. Tisti, kdor jo je poslal — in ta je oni Milko — bo gotovo molčal, sicer bi sam prišel v zadrego in nikdar nobene službe ne dobil, toraj se ni bati izdaje, če le mačka o pravem času iz hiše pride. Za poslatev si primerno zahvalo gospa svetovalka prihrani.

Iz gledišča domu pridši je komaj odložila obleko in hišna ji je ravno pomagala obleči ponočnico, kar pribuči gospod svetovalec s tako silo demu, kakor da bi za njim vse gorelo. Vstopivši se onemogel in ves spehan se vrže na naslanjač. Gospa svetovelka ga strmé gleda, ko pa on ne spregovori, ga vpraša:

„Kako pribučiš gori, kakor piš pred dežjem! Ali se ti je kaj pripetilo?“

Gospod svetovalec zdihne in pravi z zabuhlim glasom:

„Do zdaj še ne, pa če sem jutri še tu, boš opoldne pri kosilu ti vdrugeč vdova.“

„Kaj se ti meša v glavi?“ prasha gospa svetovalka, zdaj že sama nekoliko prestrašena.

„Bolje bi bilo za-me, da bi se mi mešalo,“ pravi svetovalec z zamolklim glasom in nadaljuje: „Žena, odpusti mi, če sem te kdaj žalil! Zdaj te ne bom več, nikoli več. Ne vstavljalj se prošnji človeka, ki ima le noč še med seboj in smrtjo!“

Gospoj svetovalki se to vendar-le jame nekoliko čudno zdeti.

„Ali se misliš nemara usmrtiti?“ ga vpraša zavzeta.

„O, takih misli jaz nimam, da bi jih le tudi nihče drug ne imel, potem bi ti ne bila še tako hitro vdova! Toda ta krvoželjni stotnik! O!“

„Govori! kaj je? Vsega tega ne razumem,“ velj svetovalka zdaj res sama nemirna. „Kaj je s stotnikom?“

„Na dvoboj me je klical in jutri ob pol osmih zjutraj me bo nataknil na svoj meč, kakor ribič sulca na ostve ali kuharica zajca na raženj. O, o, in vse to zaradi tiste predsedniške mačke, katero naj vrag vzame, kjer koli je!“

„Zaradi mačke?“ vpraša predsednica osupnjena. „Kako zaradi mačke? Ali si jo ti — —“

„Nič je nistem, jaz o nji nič ne vem!“

„Govori, govori, povej mi vse!“ ga sili soproga.

„Naj bo! Sešli smo se kakor navadno v gostilnici „pri zlatem orlu“, stotnik je bil že tam, ko jaz vstopim. Koj skónca me začne nekako čudno gledati, me zbada in poprašuje po neki škatlji, če jaz nič ne vem o nji in kaj je bilo v nji. Nekaj časa se mi zdi to šala in jaz se smejem sam z drugimi vred stotnikovim opombam. Vsake stvari se človek naveliča in je je nazadnje sit, in ko gospod stotnik naravnost trdi, da je morilec mačke gospe predsednice morda med nami in pri tem po strani pogleda mene, potem pa naravnost reče, da nekteri ljudje meso tolstega mačka dobro obrajtajo, ter mene družbi predstavi kot izvedenca v tej stvari, ga jaz resno zavrnem in rečem, da takega špikanja ne trpim, zlasti, ker o mački predsednice ravno toliko ali še manj vem, kakor on sam, pravi kar naravnost: Jaz stavim, da veste za mačko. Ako sprejmete stavo, gremo je pri tej priči iskat v vaše stanovanje. — Na to jaz, ker mi je bilo že preveč, skočim kviško in mu rečem: Kdor kaj tacega trdi, je lažnjivec in nesramen obrekovalec.“

„No, kaj je bil konec?“ vpraša svetovalka, kateri jame stvar bolj jasna postajati.

„Konec? Jutri ob pol osmih v bližnjem gaju bodo sablje pele. Njegov sekundant je dr. Zguba, moj pa inženir Poteza.“ Izustivši to se zgrudi v naslanjač in strmi brezmišelnostno kviško.

„To je res grda zanjka, v katero so te vjeli,“ pravi svetovalka, „kajti vedi, ti si šel nevošljivcem na led. To je bilo vse dogovorjeno.“

„Dogovorjeno? Kako-li je mogel stotnik tako predrzno stavo meni ponuditi?“

„Ker bi jo bil dobil.“

„Kaj? dobil?“ prasha gospod svetovalec in skoči kviško.

„Dobil, kajti, — mačka predsednice je pri nas, v moji omariči.“

(Dalje prihod.)

Krišpin Krišpovič.

Baš se vsakemu tem poslansko, čem meščansko volilno zgodovino le količkaj pazljivo pregledovajočemu človeku, bodi si navadne neučene, a zdrave človeške, ali pa baš vsled množega se učenja še bolj zbitrene in brušene pameti, čudenje siloma vsiliti po pravici mora, da se v zadnjem s svobodnostjo in napredkom namočenem času baš zlasti v mestu, kjer bi glavna zaloga napredka in svobodnosti po vsi naravnosti biti morala, še nahajajo ljudje meščanskega stanu in splošno dobrega zaslužka svoje lastne marljivosti, kateri so baš po svojem mišljenju podobni sužnjim že davno preteklih časov ali zabitim kmetom, mislečim, da jih kak c. k. poglavar kar meni nič tebi nič baš ob glavo djati postavno mogočnost in oblast ima.

Nego taki baš pred vsako zvezdo ali zlatim zavratnim obročem svoj ponižni klobuk strahovito iz glave potegajoči in vsaj tri čevlje globočine se brez vsega vzroka in brez poznanja dotične birokratične osebnosti svojemu lastnemu hrbljišču na kvar in boleost priklanajoči prostovoljni meščanski sluge se nahajajo zlasti v Ljubljani še v obilni množici, čemur najjasniši dokaz so bile baš ravno minule volitve v tisto skupščino, katera se „ljublanski mestni zbor“ toliko nespodobno, kolikor ošabno imenovati pri nobeni priliki ne opusti.

Stopr pak so baš k nemčurski, toraj svobodnostni in napredni stranki se prištevajoči volilci hiteli hitronožne naglosti ali s posredovanjem za denar vsakega kamorkoli vozečih voznikov ali fijakarjev na „rotovž“ nemčurskega glasú oddat svoje mestne odbornike voleče glasove, a nikakor ne za možake svoje zmožnosti in za njihove reve umajajoče, mar- in timveč baš za — c. k. uradnike in doktorje. Ali je to baš svoboščinost, če od nikogar odvisen priprost meščan lastne samostojnosti si ne upá stopiti na svoje lastne noge in voliti možake iz svoje srede, poznajoče njegove potrebe, marveč imá baš tak strah pred uradnikom c. k. značajnosti ali doktorjem odvetniškega ali zdravniškega poklica, da treseč se prinese svoj listek volilne veljavnosti popisan z imeni po drugih mu vsiljenim in ga oddá trepetajoč volilni komisiji, kakor kak kmet iz hribov davke prineseč v uradno pisarnico in konči vesel, da ga niso ven vreči ali baš zapreti blagovolili.

Idite se blagovoljno baš solit z vašo sobodoljubnostjo in napredstvom! Mar stoprv razglasite „rotovž“ za c. k. uradnijo ali pisarnico advokatov in naj vam mestne svetovalce baš deželno-sodnijski in deželno-predsedniški načelnik ali financarski predstojnik ali pa odvetniška kamora izbrati se doli spustiti vljudno blagovoli, da potem vi neodvisni možje meščanske ponosnosti svoj čas zgubljuje volilne tlake na „rotovž“ delat hoditi ne boste nadleže imeli.

A zdaj baš zasluži tako zovani mestni odbor ljubljanski priimek: „C. k. mestno svetovalstvo,“ kajti stoprv redki so v njem svetovalci, kateri svojemu sicer navadnemu in malo pomenljivemu, nikomur strah vzbujajočemu ali duševno imenitnemu imenu ne dajo pomena in vrednosti, predstavljajoči mu spredej črki „c. k.“

Ampak ti ljubljanski meščani nemčurske političnosti, ponosni na svojo svobodoljubeznjivost in neodvisnost, so se z letošnjimi volitvami res tako obnesli, da na gori imenovane lastnosti ponosni biti baš nikdar nehati ne smejo.

A baš za to meščansko neodvisnost se slavna c. k. policija in še bolj slavni c. k. državni pravdnik še zmeniti časa ne najdetá, med tem ko komaj čakata, da bi tega

ubogega „Brenceljna“ konfiscirala isti trenutek, ko bi se jima le količkaj javni varnosti nevaren zdeti poskusil, — kar pa nikdar in nikomur braniti v stanu biti ne more, da si ga naročiti se podvzati hiti, kadar koli, kamor koli in za kolikor časa koli se mu priležno zdeti vtegne.

V šoli.

Učitelj. Tone, po čim se spoznajo Nemci?

Tone. Po dolgem jeziku.

Učitelj (osupnjen). Kako to?

Tone. I, saj sami pravijo, da nemški jezik sega od severnega do jadranskega morja. Toraj mora biti dolg.

Spodletelo!

Učitelj. Reči vam moram, Matevž, da so vaši otroci jako trde glave, da ne rečem: popolnoma neumni. Kako je to? Saj se mi vi zdete jako bistre glave!

Matevž. Veste, gospod učitelj meni je spodletelo.

Učitelj. Kako to?

Matevž. Kakor me tu vidite, sem grde postave, pa, kakor pravite, bistre glave. Moja Jera, nekdanja sosedova Jerica, pa je bila prav brhka, lepa po obličju in rasti, pri tem pa precéj neumna, kakor pravimo, zabita. Jaz sem si pa mislil: „Ti, Matevž, si grd, kakor poljski strah, a pameten in bistrih možganov. Če vzameš Jerico, bodo otroci dobili po materi telesno lepoto, po tebi pa bistrost uma, in tako bodo v vsakem obziru taki, da bo veselje.“ Vzel sem toraj Jerico, pa kaj se zgodi! Otroci so po meni grde telesne postave, kakor jaz, po materi pa so podedovali neumnost. In taki so zdaj. Zato pravim, da mi je spodletelo, ker je ravno narobe, kakor pa sem jaz nameraval.

Rešpehtarjova kuharica.

Dons vam bom pa povedala od ene rajže, k' sem jo storila, in od tistih pergodeng, ki so me trofile.

K' sem per ta zadnjem gospôd aufkindala in komej svoj lon dobila, pa šla, mi pové Žefa, da tam dol na Dolenjskem noter en fajmošter ene kuharce išejo. Od farovških kuharc tolk govore in jih tud obrajtajo, de je mene prov mikal enkrat tud kej takga poskusit. Poprašam Žefo, kej de glih so tist fajmošter, in ona mi pové, de so tam dol v Mirni, to je že bliz Novga mesta. Žefa mi tud pové,

de so ji fajmošter pisal in naročil, de nej jim kakšno šikovno kuharco al birtšafterco nakomendira in de nej kar dol gre, pa od Žefe en par caljc pernese, pa bo gor vzeta.

No, toko se pa jest napotim in se peljem po ajzelpo do Ltije, potlej pa s tisto poštno koreto dalej in kmal sem v Mirni. Na poštni, ker sem dol stopila, sem prec poprašala po gospod fajmoštri in k' so mi pokazal pot, sem jo precej vsekala preke farovž.

K not stopim, poprašam, če so gospod doma, in ena dekla prav, de so, nej le kar gor grem k njim. Jest grem in koker gepildet peršona poklofam na vrata, ena štima prav: „erajni“ in k odprem, mi pridejo gospod fajmošter naprot.

„Kaj b' rada?“ me prašajo.

„I no, za kuharco sem se peršla vdinjat. Tu imam en pisanje od Žefe, sej jo poznajo.

„A tako!“ pravjo in vzamejo moj prifelc, „no se bova pa zmenila. Mal se vsed!“

In tako sva se zmenila. Lona mi niso glih prov prevelikga obljubil, pa kuharca per fajmoštru že tolk šenkenge dobi, de je cfridna, to sem vedla, zato sem pa kar ostala.

Nekej dni je blo res vse voreng, gospod fajmošter so bli zadovoljni z mojo kuhengo in birtšoftvanjem in tud jest se nisem mogla čez nič pešverat. Zvečer so hodil dol na pošto in peršli še le po noč dam; dol so imeli eno tako kazino, kakor je v Ibljan v šternale, samo de ni bla toko velika. Tode čudno se mi je zdel, de koplan niso šli nikol ke, zato sem s' mislila, de more bit dol že tud nekaj tistga meškurskga gajsta, k' v Ibljan kazino aushalta. Kako b' pa polej gospod fajmošter, k' so dehoven gospod, alzo b, mogli bit Slobenar, zahajal ke dol v oštarije med meškurje ki gotov čez vero šimfajo? —

Pa še nekaj mi ni blo všeč, namreč zapušena in zanemarjena cerkev od znotrej in zunej. Ker so kakšen flisk fajmošter, se že tolk kimrajo za cerkev, de kap po zid ne teče in se moter ne luš preč.

Mal firbčna, koker sem že, trofim enkrat poštno kuharco, s ktero sva že mal pekontšoft nardile, in jo prašam, kakšna je kej drušna, k zahaja na večer na pošto in naš gospod fajmošter med njo.

Ona mi prav:

„Največkrat je tam poštar in purgelmojster Pem, en gvišen To'lar, grajšak spod Kota, pa en gvišen Najpaver, ferboltar od mirnske grajšine; včasih jih pride še več.“

„I, kaj se pa menjo?“ prašam fort.

„E, kaj se bodo mnil! Meškutarji, so, potlej pa še tiste ta nove sorte liberalc, k' mislijo, de sme vsak žvet, koker se mo fletno zdi, in ne porajtajo nič za cerkev in vero.“

„Kaj pravite? In med take ldi hodjo naš fajmošter zvečer pit? Takrat se ja ne menjo čez vero in cerkev, drgač b' se jih fajmošter kmal naveličal, k' bi se mogli z njim špetirat.“

„Ha, ha, naš fajmošter se bodo naveličal? Mislite, de so toko ick krvni? One, z nemškutarji se prov dober zastopjo.“

„Pa per volitvah so mogli vender-le narezen prit! Sej so za Slobenarja agentiral, ne?“

„Kaj še! Nič, še gnil se niso, samo koplana so enkrat prov ozmerjal, ki so zvedli, de so za tiste stare Slobenarje, ki imajo še kej vere, okol letal in štim iskal. Rekli so jim, de duhovni se ne smejo vtikat v te volilne reči; za tiste stare Slobenarje pa nič ne marajo, drgač b' že kterkrat jezik stegnil, kder ta druga drušna čez nje šimfa.“

„To so pa res čuden gospod! Pa sej so tud men enkrat prov zagodrnjal, k' sem jih prašala, koker gre že zdej kej na Dunej in če bodo Slobenarji kmal kej vrihtal. Pa vse glih se mi čudno zdi, de tako tribajo. No, jim bom že enkrat mal pod nos dala, kder bo legnat.“

Ta legnat je peršla koj drug dan. Ena žena je pernesla eno puro ponujat. Jest sem zglihala ž njo, potlej sem pa šla k gospodu gor po dnarje. Odpro en ladelc, vzamejo, ven en prifošlec, pa ni blo dost dnarja not. Potem odpro en drug predalček, vzamejo en pajkelc ven in mi dajo en cenar iz njega. V tistem pajkelc je blo pa še velik drugeh bankovcov, jest jih nisem še tolk vidla na enem kup, zato se nisem mogla crukholtat in sem rekla:

„Oni so pa bogat, koker de b' bli kakšen Štremajer.“

Nato se hitro preke men zasučejo in zareže:

„Kaj? Štremajer? Kaj veš ti od Štremajerja?“

„No, tist ministront je, k' sem ga enkrat v „Brenceljnu“ namalanga vidla, k' je gimpeljne lovil.“

Ko bi bli Vi slišal, koko so na to zarohnel nad mano! Z eno besedo; narezan sva bla, plačal so me, pa sem mogla kar iti.

Poštna kuharica, kateri sem to pravila, je rekla:

„Ej, se ve, de so bli hudi, sej so sami prosil Štremajerjovih grošov in jih tud dobil, desgljih so že toko dost bogat.“

„Lejte s' no!“ sem s mislila sama per seb, „dozdej sem mislila, de so le drug ldje goltni po dnarju, pa so tud dehovni. Pa je vendar dobro, da jih tega fajmoštra glihe ni velik, jest še nisem slišala, de b' bil še ke kter. Per takem b' toko ne bla dolg, k' niso ta prav Slobenar in z libralnimi meškutarji vsak večer pjo. Bog jim dej dobro!“

Toko sem se pa spet v Ibljano nazaj peljala in Žefi povedala, kakšnemu fajmoštru me je nakomenderala.

„Moj Bog, sej nisem vedla, de so tak,“ je rekla Žefa, „jest sem mislila, de so voreng, kakor se šika. Če b' bla vedla, de so se za Štremajerjove groše meldal, b' te ne bla nakomenderala. Na, po men že ne bojo več zvedli za kakšno kuharco! Tem je blo pa tud treba beračit za Štremajerjove groše. Pa res!“

Toko se je giftala Žefa, jest pa sem zdej spet brez dinsta in če kdo ve za kakšen anstendek plač, nej mi ga nakomendera. Moj antres je že toko vsakmo znan: Špela Šnitleh, zdaj vacirana kuharica v Ibljan. Pritrogar me bo že dobil.

NB. Samo to prosim, če me kakšen fajmošter pogerva, de k takem ne grem, k' je za Štremajerjove groše prosil.

Šafarjev Dolfi.

Hahaha! „Slovenci in pa nič!“ so rekli mama in moja mama so prav imeli, zato ker poznajo Ljubljance, kaki so. Enkrat, ko smo bili na Bledu, in sem jaz po svoji navadi krog žensk frčaje ko metulj s svojim bistroumnim čenčanjem jih skoro na pol oglušil, je rekla gospodična, kateri sem s posebno marljivostjo dvoril: „Vi boste gotovo še mestni odbornik in morebiti še celó kak poslanec.“

Takrat se je vse smejalo, jaz najbolj, le mama, ki so me prej poznali, ko jaz njih, so modro rekli: „To zna še vse biti, moj Dolfi ni kdor koli, on je sin svoje matere. Boste videli.“

In res, mama so uganili; postal sem mestni odbornik prvega razreda, državni in zdaj še celó ogrske delegacije poslanec; in vse to le zarad tega, — ker imam dosti časa; vsaj jaz si to mislim, sicer ne vem, zakaj bi me bile vse te časti doletele. Sicer znam tudi še dobro plesati, pa zavoljo tega me Ljubljanci menda niso v mestni in državni zbor volili.

Saj pravim, kdor ima dandanes dosti časa, toraj nobenega posebnega opravka, in precej gladek jezik, ta ima prihodnost. Kdo gleda dandanes, v jezični dóbi, na to, ali ima kdo kaj v možganih ali ne! Da le vé zbranemu občinstvu kaj čenčati, bodi si, karkoli, je že na konji. Talent čenčanja sem jaz podedoval po svoji mami, po očetu pa vse drugo, kar imam, namreč dosti dohodkov, da imam zmiraj čas in lahko ves dan pohajkovam. Druzega pa človeku ni treba dandanes, da je imenitna oseba, k večjemu plesouka, kterege sem pa jaz tudi že imel.

Zdaj sem v Pešti in zastopam tu kranjsko deželo v družbi gospoda dr. Razlaga, kateri je pa le moj namestnik, da me namreč zastopa, kadar bi jaz ne imel časa, kar pa nikdar ne bo.

Z dr. Razlagom sva prav prijatelja; dasiravno je stareji od mene, je vendar stopil v našo družino, ker vidi, da se pri nas lože pride do slave, kakor pri tisti stranki, kateri je Hohenwart vodja. Hm! Hohenwart! Uboga reva! On je minister že bil, jaz pa še ne, in ker imam dosti časa, utegnem tudi še postati.

Kdo se smeje? Le moja mama prašajte, vam bodo že povedali. Saj ste se tudi smejali, ko sem se ponujal za mestnega odbornika, pa sem bil vendar-le voljen. „Dandanes ni nič več smešnega na svetu,“ so rekli moja mama in moja mama imajo prav.

Oklic.

Pod geslom: „Zdaj jajce več ko puta vé“ smo te dni odprli

šolo za politikovalce,

t. j. za take, ki hočejo postati poslanci, časnikarji in sploh veljavni možjé, kar jim brez naše šole ni mogoče, ker še le spričevalo iz naših rok jim daje popolno zmožnost za vse ono. Brez našega spričevala zmožnost nihče nič ne velja, je uboga šleva in nima pravice politikovati.

Ob enem naznanjamo, da se pri nas prodaja politična zmožnost in bistroumnost na drobno in na debelo; kdor več in enkrat vzame, dobi za priklado dva funta modrosti in prave pameti, katero le mi imamo.

„Narodovi“ modrijani,

branjarija in zaloga vseh političnih vednosti.

Otročja bistroumnost.

Učitelj kršanskega nauka. Božje zapovedi pravijo: Ne kradi in ne ubijaj. Kdor krade ali ubija, se tudi po naših posvetnih postavah kaznuje.

Učenec. Vsak ne —

Učitelj. Vsak, kterege pravica v pest dobi.

Učenec. O ne! Če kdo kaj malega ukrade ali koga malo pretepe, je že kaznovan. Kdor pa ukrade veliko ali pa goljufa za kak četrt milijona, koga ubije ali umori —

Učitelj. No, kaj se zgodi s takim?

Učenec. Na Ljubljanski Grad pride. To pa ni kazen, ampak priboljšek, ker se tam dobro pitajo.

Nemškutarsko turnarsko društvo.

To ljubljansko nemčursko društvo je imelo nedavno — čujte! — svoj občni zbor, h kateremu so poklicani vsi udje, v majhni sobici kazinski.

Če bo društvo tako lepo napredovalo, bomo bral kmalu sledeče

Vabilo.

K občnemu zboru ljubljanskega turnarskega društva se vabijo vsi udje. Zbor bo v stražni hišici (Schildhäuschen) pred deželno vlado, ktera zdaj prazna stoji. **Odbor.**

Pogovor.

Tone. Kak razloček je med „Narodovcem“ in strahom? — Jože. Menda ta, da se strahov stare babe in otroci boje, „Narodovca“ pa ne. — Tone. Ni tako! Strah je v sredi votel, okoli kraja ga pa nič ni. — Jože. In „Narodovec“? — Tone. „Narodovec“ je pa samo v sredi — v možganih — votel, okoli kraja ga je pa včasih prav dosti, je lepo okrogel. — Jože. Toraj skoro kakor sod? — Tone. Kakor prazen sod, ki zeló bobni, pa ni dosti vreden.

„Brencelj“ potuje po svetu.

(Dalje.)

Ker je bil „Brenceljnu“ pruski veter že od levice državnega zbora dunajskega znan — kajti na tej levici strašno prusko vleče —, je kmalu našel pot do Berolina. Kar na desno se je zaviti, potem malo naravnost in slednjič zopet malo na desno, pa smo tam.

Poldan je bil že davno proč, a stari Bilje in Bismark kosita prav po gospôski navadi še le proti petim popoldne. To je „Brencelj“ dobro vedel, zato se ni ustavil med potjo nikjer, marveč hranil se za kosilo pri Biljetu. Ko prifrči nad Berolin, se spusti naravnost doli nad cesarjevo palačo in brenči od okna do okna, ozirajoč se po svojem prijatelju Biljetu. Palača je velika, a kdor išče, najde ali stakne; tako tudi „Brencelj“. Skoz neko okno že bolj v zakotji zagleda starega Biljeta, ki po svoji stari navadi puši svojo pipo na kratki cevi ali marveč v nji tleči komis-tobak in ima zraven sebe znano, s slamo ovito steklenico za žganje, brez ktere ne gre nikoli nikamor.

Ko sliši po šipah brenčečega „Brenceljna“, odpre okno, ga spusti noter in pravi:

„Na zdravje, „Brencelj“! kako je? Me prav veseli, da si me počastil. Bom koj svoji ženi cesarici povedal, da si tu! Saj je že tako vedno po tebi prašala.“

„Veš, Bilje,“ pa pravi „Brencelj“, „rajši ostaniva sama. Saj veš, jaz žensk, posebno starih, ne maram in tvoja Avgusta tudi že ni več tako mlada, da bi koga z lepoto telesa očarala. Duševne lepote —“

„Ne, ne, le pustiva jo,“ pravi Bilje. „Veš kaj, poročil jej bom, da me je prišel star prijatelj obiskat, ali pa še bolje, da je nek tuj poslanec tu, s katerim bova zopet naklepe zoper Avstrijo kovala, kakor nekdanj moj Bismark in laški minister Lamarmora. Potem greva malo fantovat ali „lumpat“, kakor se pravi. Saj ni treba, da bi stara za vsako mojo stopinjo vedela.“

„Je že dobro, Bilje,“ odgovori „Brencelj“, „samo zdaj sem malo lačen in po poti se mi je grlo malo posušilo. Ali imaš kaj mokrega ali kaj za zobe pri hiši?“

„Bilje vzdigne steklenico in jo nagne, da bi natočil v zraven stoječi kozarec, a ker ni kapljice v nji, jo postavi nazaj na mizo, rekoč:

„Ta posodica nič ne drži! Že trikrat sem poslal danes k branjevcu, pa je že zopet prazna. Potrpi malo, bom pogledal, če je v čutarici še kaj, ki jo imam za nedelje in svoje prijatelje, in za katero Avgusta nič ne vé, sicer bi me zmerjala. O, ženske, kako so sitne!“

„Zato ste pa tu v Berolinu državnemu zboru predložili novo zakonsko postavo, po kateri zakon sploh neha,“ pravi „Brencelj“ vmes.

„Hm! To je res, včasih bi bilo bolje, če bi človek ne bil oženjen in ne imel skrbeti za poredne otroke,“ pravi cesar Bilje in stopi k omarici, jo odpre in vzame čutarico iz nje ter jo malo strese. „Aha,“ nadaljuje, „še pljivka v nji.“ Potem jo nagne in natoči v kozarec, kterelega ponudi „Brenceljnu.“ Ta ga nese k ustam, pokusi, a ga hitro postavi na mizo nazaj, rekoč:

„Vraga, Bilje, ta je močan. Pri nas se tak ne dobi.“

„Od konca je bil tudi meni močan, pa ta Bismark navadi človeka vsega; zdaj mi ni nič premočan. Toda ti praviš, da si lačen. Če hočeš pri meni kositi, ne bo drugače, da te predstavim svoji ženi, ker imam navado kositi ž njo.“

„Za uro časa naj bo,“ se vdá „Brencelj“, „bom pa bolj jedila gledal kakor njo. Toda ali te bo potem pustila z mano ven?“

„Si bova pa kaj izmislila, saj si ti bistre glave, ti bo že kaj na misel prišlo. Zdaj pa le idiva, meni se zdi, da gre Avgusta ravno sem.“

In res v istem hipu se odpro vrata in ženski glas zaupije: „Ali ne veš, da je čas kosila! Te moram vselej klicati?“ „Ne zameri, Avgusta, danes imava gosta. „Brencelj“ je tu!“

„O, o,“ pravi isti glas, a zdaj ves spremenjen, in stara žena se prikaže med vratni ter pomoli svojo suho roko „Brenceljnu“. „Pozdravljen! Sem te že težko čakala. Kaj pa dela „rešpehtarjova kuharica“?“

„Hvala! Naročila mi je pozdrav do vas, mamka, če bi vas kaj videl.“

„Odzdravi jo! Toda zdaj potrpi trenutek, da rečem hišni še za enega pogrnti. Saj boš pri nas kosil, kaj ne?“

„Če mi boste kaj dali, mamica, prav rad. Lačen sem že res.“ Cesarica Avgusta zgine in Bilje pravi:

„Vidiš, take so ženske! Da bi ne bilo tebe, bi me bila zopet zmerjala. Toda moja še ni tako huda, kakor so žene naših poslancev. Da bi bil ti le eno videl in slišal, potem bi se ti nič čudno ne zdela, da hočejo skleniti novo zakonsko postavo, po kateri bi bil zakon odpravljen in bi človek žensko imel le toliko časa pri sebi, dokler bi mu bila všeč.“

„Kaj bi bilo pa potem s starimi, n. pr. kakor je tvoja?“

„Hm! Morda bi papir delali iz njih ali pa žganje kuhali.“

„Morda so pa pruski državni poslanci sami krivi, da so njihove žene sitne?“

„O gotovo tudi. Na priliko, Bismark, da-si že oženjen, se je bil nekdanj zagledal v neko igralko, „Luko“ po imenu.“

„Morda je takrat zgubil svoje lase razen treh, ktere še ima.“

„Mogoče, ali pa mu jih je žena izdrla, tega ne vem. Zdaj pa sem mu jaz daroval baroko, ker se mi je smilila njegova gola glava. Če se mi ta mož prehladi in unrje, kje mu bom dobil namestnika? Morda bi potem Šafarjev Dolfi ali Supppan — ti ju poznaš, kaj misliš?“

„Ne vem! Kolikor ju jaz poznam, sta sicer popolnoma zmožna, namestiti Bismarka, toda ob enem sta zagrižena Avstrijanca; kadar se govori le količkaj o Prusiji, vselej ušesa zatisneta, kakor jud oči, če mu križ pokažeš.“

V tem pride zopet Avgusta, primé „Brenceljna“ galantno za podpazduho in ga pelje k mizi, Bilje pa v svoji spalni suknji in šlapah za njima caplja.

Pri kosilu se je malo govorilo. Bilje si ni prav upal, ker je bila žena zraven. „Brencelj“ je bil lačen in mati Avgusta so mu vedno na krožnik valili, da je imel zmiraj usta polna in ni mogel govoriti. Še le pri črni kavi, katero so bili mati Avgusta sami skuhali, se je pričel nekak razgovor, pa brez posebnega pomena; le ko je „Brencelj“ omenil nove zakonske postavbe, so mati Avgusta vzdignili roko in se togotili:

„Naj mi Bilje le poskusi potrditi to postavo! Potem mu bom eno zagodla, da bo mislil, da je sodni dan.“

Na to pa je Bilje vstal in mignil „Brenceljnu.“ Ta, dobro zastopivši njegov migljaj, vstane tudi, se priporoči pri materi, rekoč:

„Mamka, hvala za kosilo! Zdaj imam z Biljetom nekaj se pogovoriti, ne zamerite, da že grem, čeravno bi bil rad v vaši družini. Zvečer me bo pa Bilje kam peljel; saj ne boste huda, kaj ne, da ne?“

Pri teh besedah ji galantno poljubi roko, na kar mamka priljudno reko:

„Naj bo! S tabo že sme iti, samo priporočim ti ga pa vendar. Samo k Bismarku mi ne hodita. Le glejta, da mi po noči predolgo ne ostaneta zunaj! Jutro se vidimo!“

Dalje v prilogi.

„Saperlot, Bilje,“ pravi „Brencelj“, ko sta že zunaj sobe, „tvoja stara ti pa trdo vajeti drži.“

„Med nama rečeno, malo sitna je sem ter tje; zlasti Bismarka ne more trpeti in pravi, da mene zapeljuje. O času francoske vojske je še nekoliko marala za-nj, ker ji je iz Francoskega nekaj posebnega za pirhe prinesel; zdaj pa, ko je jel brskati po katoliški veri in se spravil nad katoliške škofe, ga Avgusta, dasiravno je protestantinja kakor jaz, ne more videti ne kuhanega ne pečenega, ker misli, da se bo potem, ko mu bo zmanjkalo katoliških škofov, spravil nad protestantovške pope. Jaz se morem ž njim le skrivno shajati in zadnjič, ko sva šla v neko botiko vsak na en glažek grenkega kumnovca, je to brž zvedela in potem sem imel teden dni slabo vreme v hiši.“

„To je sitno,“ majé „Brencelj“ z glavo; „jaz sem te hotel prositi, da bi šel z mano ravno k Bismarku, mu imam izročiti pozdrav nekega dr. Vošnjaka. Saj ti je znano ime tega učenjaka in imenitnega politikovalca, ne?“

„A, to je tisti mož, ki hoče vsakemu svojo politiko s švrkovnico v život švrkati! Ne vem, če bo Bismark potreboval njegove pomoči, ali ne. Zdaj je ravno v svojem gradu Varžinu, danes ne bova mogla več tje iti, je malo predaleč. Toda jutri se peljeva tje, bom že stari kaj natvezel, da se izgovorim. Mi pa še ti pomagaj pri tem!“

„Nič se ne boj, Bilje, jaz se lažem, če je treba, kakor pes teče. Saj je to moj poklic. — Kam pa greva zdaj? Je tukaj poštene družine kaj?“

„Z družino je pri nas slabo; nič pravega, državni poslanci, ministri in njihovi pritlikovci, kak knez, junkarji in drugi ošabni plemenitaši, kak profesor širokih ust, naših vladnih pisateljev in dvornih svetovalcev na kupe ali koš liberalcev, — to je vse, kar se pri nas nahaja. Vem, da je taka družina zá-te preslaba.“

„O, se vé da, saj veš, da vladna, junkarska in tako imenovana liberalna soparica ni zá-me, mi rado slabo prihaja. Kaj pa je z glediščem?“

„Pst! Bog varuj, če bi Avgusta slišala! Toda dobro! V gledišče greva in sicer v balèt, boš videl, kako naše mlado ženstvo pleše in kako mu od moške mladosti do sive starosti vse ploska. Tam boš tudi videl več del naših državnih poslancev. Zavoljo tega pričakujem tudi vsak dan v državnem zboru predlog, da se vse cerkve, ki so zdaj tako večidel prazne, in sicer katoliške in protestantovske, spremenene v plesalne hrame in gledišča.“

„Haha! Na ta način pa pri vas dobro napredujete. Če se to zgodi, bodo gotovo avstrijski politikarji vas brž posnemali in čez par let bo vélika Štefanska cerkev na Dunaji spremenjena v glavno gledišče in za duhovna opravila bo ne mara ostal na Dunaji „Sperl“ ali „Schwender“.“

„Mogoče, kajti našim liberalcem ni nikoli zadosti. Dokler imajo žene še kaj besede,“ nadaljuje Bilje in z roko potegne po obrazu, ker menda misli na svojo Avgusto, „se to ne bo moglo tako naglo zgoditi. Zato pa hočejo najprej zakon odpraviti, potem bodo ženske ob vso veljavo in tako se bo le to godilo, kar bo moškim všeč.“

„I, saj si ti cesar, Bilje, se pa vstavi, in ne potrди tega, kar sklene zbor.“

„Oh,“ zdihne Bilje, „zdaj cesar biti, ni nič prijetnega. Da bi jaz ne bil navajen že in znal kako drugo rokodelstvo, meniš, da bi ne pustil vse to? Rajši bi bil kovač, ko cesar. Vesel bodi, „Brencelj“, da ti nisi cesar! Misliš mar, da sem sam svoj? Nihče na svetu nima toliko gospodov, kakor jaz, in če ne potrdim postave, katero sklene državni zbor, mi gredo ministri in potem moram drugih iskati. Kdo pa se dandanes poganja za službo, ki je tako razvpita, kakor ministerstvo? To so vedni križi in nadloge.“

„Ubogi Bilje, res se mi smiliš! Toda pustiva to besedovanje in idiva v kako gledišče. Če nimaš drobiža, bom pa jaz plačal vstopnino. Pa v kako cesarsko ložo ne grem, to ti povem.“

„Bova šla pa na galerijo, tudi manj stane. Plačal bom jaz, samo ti pojdi po vstopnice, ker bi mene vtegnil kdo poznati in potem moji stari povedati.“

„Je že dobro! Le idiva, saj bo že čas.“

Bilje potem obleče svojo boljšo obleko, a pri suknji manjka gumbe, katero mu „Brencelj“ pomaga prišiti. Potem se zavije še v plašč in povezne širok republikansk klobuk na glavo, da mu pokrije skoro ves obraz.

„Tako! zdaj sem gotov, le idiva. V tej obleki me menda ne bo nihče spoznal!“

Ko prideta pred gledišče, pravi Bilje:

„Jaz grem po vstopnico, kajti ena je zadosti. Ti pa zbrenčaj pred mano gori v četrto nadstropje, saj ne bo nihče pazil na-te.“

Tako se je tudi zgodilo. Ko se vsedeta oba gori na galeriji, se začne predstava. Bilje imá svoj širok klobuk na glavi, a za njim kriče ljudje: „Klobuk iz glave, nam zapira izgled na oder. Tu mora vsak biti odkrit.“

Bilje je v zadregi. „Zlodja,“ šepeta „Brenceljnu“, „če klobuk denem iz glave, me bodo vsi spoznali. To pa ne gre, moja stara bo zvedela, da sem šel zopet na pol nage ženske gledat. Klobuka ne denem iz glave, naj pride, kar hoče.“

A glasovi zadej so čedalje bolj sitni, tudi iz drugih prostorov se jamejo ljudje ozirati po mestu, kjer je hrup in mož s širokim republikanskim klobukom in klici: „Ven ž njim!“ postajajo vedno glasnejši. „Brenceljnu“ ni nič dobro pri srcu, posebno ko zagleda, da si naravnost proti njima dela gáz berolinsk policaj; ko pride do nju, položi roko Biljetu na ramo in pravi: „Vi greste z menoj!“

„Zdaj bo Bilje vsaj povedal, kdo je, in se ne bo dal peljati na policijo,“ si misli „Brencelj“, „toraj nama ne bo hudega.“

Pa Bilje molče vstane in gre s policajem, rekoč: „„Brencelj,“ jutri se vidiva.“

„A, „Brencelj“ je to!“ pravi policaj, „ravno prav, saj nam je že tako enkrat iz zavora všel, ko smo ga bili leta 1871. prijeli. Le za mano!“ In prime ga za peruti.

„Ta bo lepa,“ si misli po poti „Brencelj“, „radoveden sem, zakaj da se Bilje ne dá spoznati! Potem bi naju policaj oba spustil.“

To mu pa razjasni Bilje, rekoč:

„Veš, če se izdam, bo stara zvedela, kje sem bil. Rajši spin em noč na deski v ječi, kakor pa da bi potem morda ves teden ne imel miru.“

„Kaj bo pa z mano?“ vgovarja „Brencelj“. „Mene ne bodo k tebi zaprli in Bog vé, kaj se bo z mano zgodilo.“

„Ej, saj si „Brencelj“! Pomagaj si, kakor veš in znaš. Če bi pa jutri še ne bil prost, te bom, ko domu pridem in cesarsko suktnjo oblečem, pomilostil in pó-te poslal, da greva Bismarka obiskat. — Lahko noč!“ pravi, ko pridejo vsi trije do policije.

„Taka je,“ si misli „Brencelj“, ko sedi pod ključem. „V zadregi ni nikjer prijatelja. Bilje bo jutri gotovo pozabil ná-me, toraj si moram sam pomagati. Toda najprej bom spal; ko bo dan, se bom že kako zmuznil iz te luknje.“

Res zaspi, ker je bil truden, in se zbudi, ko ravno solnce jame kučati skozi okno v ječo. „Brencelj“ se vzdigne od tal in gleda, kje je kaka špranja, da bi se ven splazil, a ni je ne najmanjše, še celo ključavnica je zadelana. Toraj mu ne ostane družega, kakor da čaka ključarja, memo kterega misli ven puhniti.

Ključar pride in ko odpre vrata, smuk! in „Brencelj“ je zunaj, se dvigne kviško in leti proti Biljetovi cesarski palači. Pri oknu, skoz kterega ga je prejšnji dan Bilje k sebi spustil, se vsede in gleda v sobo. Bilje sedi ves potrt na svojem stolu in ko sliši brenčanje na oknu, odpre in pravi „Brenceljnu“:

„Oh, ne prikaži se! Stara je vse zvedela in je huda kakor burja. Veseli me, da si prišel brez moje pomoči iz zavora, ravno sem hotel pisati pomiloščenje. Tu imaš

steklenico grenjkega za zajutrak. Čakaj me pred mestom, se bom kmalu pripeljal v kočiji, pa greva k Bismarku.“

Zapré okno in „Brencelj“ brenči s steklenico grenjkega proč. Zunaj mesta se vsede na cestni kamen in čaka Biljeta, ki se res pripelje memo čez dobro uro. „Brencelj“ sfrči k njemu na voz in tako drdrata oba proti Bismarkovemu gradu.

Kaj je „Brencelj“ tam videl, skusil in slišal, to bo povedal prihodnjič.

(Dalje sledi.)

Iz Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Letos še nisem imel prilike Ti kaj pisati, ker se tu pri nas še ni nič pripetilo, kar bi Vam zemeljskim črvom vtegnilo mikavno biti. Še le te dni smo imeli občni zbor tukajšnje čitalnice, h kateri je pristopilo mnogo novih udov, med njimi vsi, ktere Vam je naša potovka in posredovalka smrt zadnji čas vzela. Mi smo jih prav veseli, posebno Khama, kateri je prevzel restavracijo čitalnice.

Ko smo na večer sedeli pri poliču poštenega dolenjca — daje nam ga gosp. Permé — prišel je pogovor na Vaše razmere in prav dobro smo Vas opravljali, pri moji veri, da! Zlasti pa so se udje naše čitalnice jezili nad nekterimi frkovci, ki se zdaj glasovite delajo pri Vas s tem, da rogovilijo in hočejo svet na glavo postaviti, da bi namreč bili mladi več ko stari. Komaj so se naučili pisati in že mislijo, da je pero — kol, zato pa — namestu da bi pisali — mahajo po glavah tiste, kateri so modrejši in bolj skušeni od njih.

Nam se ti možički na vso moč smešni zde. Kakor poredni šolski pobje se zaganjajo v dr. Bleiweis-a in druge s svojim neotesanim količem in, tresk! — pa jo ima predrzneš, ki noče verjeti, da so ti „pobje“ modrijani prve vrste. Toda količ odleti fantalinu na lasten nos. Iz višave se to tako lepo vidi, da se vselej smejemo, kadar se kaj tacega godi.

Zato smo pa tudi mi jim dali šaljiva imena, namreč: Jurčiču, glavnemu kisló se držečemu gnjidovemu zabavljalcu naslov: „Njihova modrost“ (nemški: Ihre Weisheit); pol-profesorju, v cenjenji samega sebe in prevzetnosti nedosegljivemu Levcu: „Njihova nezmotljivost“ (Ihro Unfehlbarkeit); zgodovinskemu modrijanu, celemu profesorju Šuklju: „Liberalno-cerkveni oče“ (Liberaler Kirchenlehrer), in nekemu „pobu“ v „narodni tiskarni“: „liberalni ministrant“.

Hahahahahaha! Smejali smo se, da ni bilo konca ne kraja. Tudi zdaj me prime smeh, zato ne morem več pisati.

Ves Tvoj

Miroslav.

Mazilo za ošabneže.

V gostilnici sedi več narodnih učiteljev, ki se prav živahno razgovarjajo o politiki. Pri tem je padla sem ter tje tudi kaka prav greška, ki je bila namenjena nemškutarjem.

Za drugo mizo sedi človek, lepo oblečen in ponosno noše. Vidi se, da ga pogovor učiteljev zeló zboda in ko zopet eden pové nekaj, kar zbudi splošen smeh pri mizi, se obrne k oni mizi in praša:

„Ej, kdo ste pa, da si upate tako zabavljati?“

Ogovorjeni učitelj se obrne proti njemu in reče:

„Ljudsk učitelj sem.“

„Nič družega?“ se posmehuje gospod.

„Kdo ste pa vi, gospod,“ ga praša učitelj, „če je prašanje dovoljeno?“

„Jaz sem baron,“ odgovori gospod ponosno.

„Nič družega?“ pravi na to učitelj. „Baron ste bili že, ko ste bili rojeni, toraj niste za svojim rojstvom nič postali? Jaz sem postal vendar učitelj, a vi nič.“

Splošen smeh pri mizi, kjer je sedel učitelj; gospod pri bližnji mizi pa prav hitro kopita pobere, tako hitro da še plačati pozabi.

„Erentag“ ali „prüfungsfest“

nove jére,

kakor so ga obhajali Mameluki nedavno v trgu

Bicagon.

Popisal v luštnih kseselcih J. J.

Uvod.

Vsak pozna Mameluke in njihovo deželo, zato nam ni treba popisovati ne onih, ne te. Že vsak vé, kje leži ta dežela in da so Mameluki prav čudni ljudje, čudni, kakor njihov jezik, v katerem so pisane sledeče pesmi.

Povod tem pesmicam je dal „prüfungsfest“ mameluške in nemameluške dece pod vodstvom mameluških „lêrerjev“ (po našem blizo toliko, kakor učitelj, samo da ima lêrer malo manj v glavi, kakor učitelj, je pa za toliko ošabnejši).

Po tem uvodu mislimo, da bo vsak razumil „luštne kseselce“, v katerih se popisuje „lêrerjev in šolarjev erentag“ v tem „marktbleku“ Bicagon.

1. G. lêrer oznani „erentag“.

Vesl' se danes šolar vsak,
Ko vam oznanim erentag!
Če ne frderbajo nam fajndi,
Bo erentag na marktgemajndi;
Tam bomo jedli masne špiže,
Nam ofrane od tega folka;
Špilala muz'ka nove viže.
Za ples bo samo tajč in polka;
Pogervana od šulpotrona.
Ki markta našega je krona,
Sta dva pol'caja, da se špota
Ne dela klerikalna krota.

2. G. lêrer oznani darila za erentag.

Juckajte, pobi in dekleta!
Zaklal marktrihtar je teleta,
Ortsšulinšpektor pa svinjeta;
Dva vedra dal bo prajar pira
In kaufman pa cel hlebec sira.
Že kramar ofral je tri šunke,
Prišparane od lanske čunke;
Je virstelmohar dal klobase;
In ortšulrat pa mlado prase
Za tist'ga poba je špendiral;
Ki najbolj flisek je štendiral;
Tud krancel frava mesarica
Ima za prvega dekleta,
In pušlec frišnih rož tetica
Nabrala je za kateheta. —
Vse to za fortšrit erentaga,
Da priti ja noben ne scaga!

3. G. lèrer razlaga, kaj da je erentag.

Kaj neki je to: erentag?
Bo prašal kakšen star bedak.
Poglejte — pred pri stari šoli —
So klerikalci šli okoli.
Povsod so prifenge držali,
Kjer pasejo le firbec zjali,
Če bojo šolarji kaj znali
Al né? — Tud fortšrit šol to žali,
Da bi še premje jim dajali;
Res, to ni več za novo jéro! —
Proč s cerkvijo in vero,
Ki dur ferdumengi odpera
In frajer bildengi zapera!
Zato napravmo erentag!
Al je zamerkal šolar vsak
Besedo zlato: erentag?
Drum lebe hoh der erentag!
Pa bindiš nihče naj ne tul',
Da markt ne reče: dume šul!

4. G. lèrer oznani dan erentaga.

Naš kampelmohar, mojster žnidar
In rajfingkirar, fajerbèri,
Kovač in purgarji nekteri
So skupaj spravli — en goldinar; —
In hotli furt na petek 'meti
So erentag; — al fravi teti
Klepeče jezik, da je strah:
„Naj spodnji vzame ga na mah!
Kdor v petek je meso in prato,
Klobase, špehovo solato!“ —
Ko tudi kmetje so pristavli,
Da se ne bojo z mesom davli;
Ker biti hočejo kristjani,
Pa ne pèsjani al lutrani; —
So ti gospodje v rat stopili
In z eno štimo tak sklenili:
„Naj bo ta erentag v seboto,
Da bomo drug dan lahko spali.
Če bi predolgo gor ostali!“ —
Zamerkajte si, da v seboto
Držali bomo erentag.
Da pride gvišno zraven vsak!

5. G. lèrer podučuje, kako se morajo opraviti, in
česar se posebno varovati.

Pa morte dobro se nabiksat,
Maširat grad, ne krum, ne iksat!
Šnajetihele mora vsak imeti,
En pušele si na knof pripeti;
Na kapah vejce hrastove.
Štiflete morate spucati,
Na glanc ko špegel zbiksati,
In pruštof, lajbele sklopfati;
Lasé v dva kuštra si skamplati,
Obraz in roke pa oprati! —
Za siler-fano s parama
Maširajte, da markt spozna,
Da tajée ste, — ne bindiše. —

Dekleta morte zavber biti,
Gvirlando si prek prs oviti;
Lasé zvezite v cofa dva,
In s cofa vejca hrastova
„Fom tajčen štam“ — naj dol visi!
Pošterkajte išpetelne,
Popeglajte si tihelce,
Na kikle in na birtahe
Si pa prišite panjelce
Zelene, zlate višnjeve;
Tud štumfe si zaštrikajte,
In punčohe nagloncajte! —
Po gasi pojte: „prajzen hoh!
Noh hèer unzer tajčees loh!“
Če ktera bi pa bindiš pela,
Bo sedem poc za lon prejela. —

Še to vam moram naročiti:
Pri špižah se ne sme molíti,
Mem križa se ne prikloniti,
Al clo na čelo križ storiti;

Tud v cerkev se ne sme podati,
Kdor hoče liberal veljati;
Gorje mu pa, če kdo na pot
Koga pozdravi s: hvaljen bod' . . .
Le dumer bauer stare baže
Še verje zdaj na take vraže;
Al vi ste pa fortšritlarji
In ne frdumte rimlarji.

6. G. lèrer za erentag službe in posel razdeli

a) šolarjem:

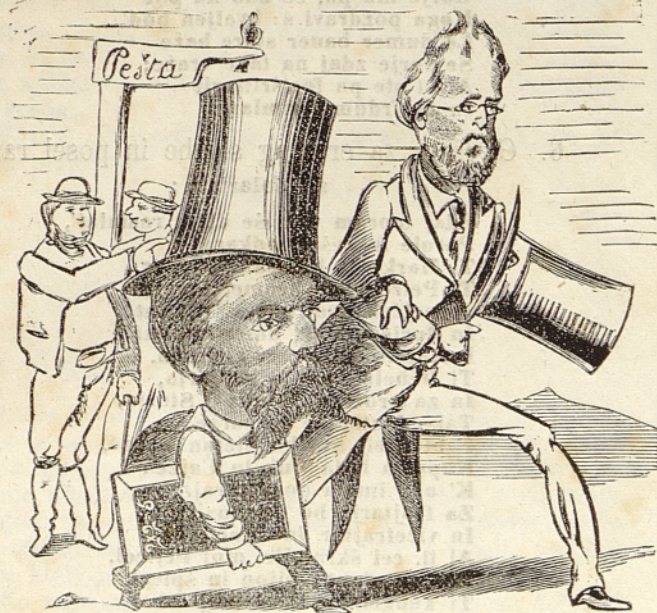
Zdaj moram vam še dinst rastalat',
Parole in gešeft odkazat':
Ti Markovič boš fanentrogar,
Ti Petrovič pa tromelšlogar,
Jernejček bodi oberstlajtntant,
In Jurjevšek pa unterlajtntant!
Lukač in Mihar za majorja,
Ti Debelak pa za pastolja,
In za profoza Francelj Stolja,
Takó raztalane so šarže; —
Feldvebelj naj bo Štefan Karže,
Koprola bota Čuk in Čajže,
K' oba imata dost korajže;
Za frajtarja bo Drobovina
In vicefrajtar Jur Kartina;
Al ti, cel škratelje, moj Felicel,
Boš adjutant, špijon in špicel.
Ti Taugenikser! za moj tal
Pa bodi eršte General!
Vi drugi, vsi slobenarji
Ostali bote gmajnarji.
Jaz bom pa cajhen vam dajal,
Zato bom v prvim glidu stal.
To je befel od erentaga,
(Da se nobenmu prit ne vtraga).
Kak furt tri ura v turnu vdari
Maširajte naprej ti stari
In mlajši zadej, vsi po pari,
Bo aufzug šel na marktgemajnde;
Tam bote v rajah krig držali,
Di tajčen rechts und links di fajnde, —
Pa tak, da ziger bojo un' ostali;
Zato jih bo desetkrat toljk.
Ko je ves dumes bindiš folk;
Potem zapojte: tajčland hoh!
Es lebe ziger prajzen neh! —
Za lon pa bote, lačne pare!
Dobili štikele šunke stare,
Tud pira, prate in cigare.

b) šolarcam:

Med tem, kadár mi krig imeli,
Dekliči bodite veseli!
Ti Mica! špilaj hefenšlogen,
In Urška! švarce tafeltrogen;
Ti Katerca! greš brunensauen,
Nežula! vilde Kinder hauen;
Ti Tončka! špilaj blinde maus,
In Liza! muren! kom heraus!
Spet druge lušno kamenčkajte
In treke kugelce terklajte!
Korajžno šolarce skakajte,
V kolop in cvajšrit se vrtite,
Kankan in pasdeduks plešite,
Al polstertanc in la franské,
Magor! plešite plese vse!
Le bindiše ne sme plesati,
Kdor se s fortšritom čé štemati. —
Potem pa rasttag naredite;
Po fleh počičkajte se v kampe
Naštofajte si lačne vampe;
Medico, pir in vino pite
In pojte vmes: fom tajčen rajh,
Di vaht am Rajn, und tajčer ajh,
Es lebe loh das tajče land,
Und ziger prajzen uns fervandt!
Poglejte to je erentag,
Da ni še bil nikoli tak, —
Pil, jedel, skakal, pel bo vsak! —
To prifenga je liberališ,
Pa ne ferdumung klerikalíš.

(Konec prih.)

Narobe svet.

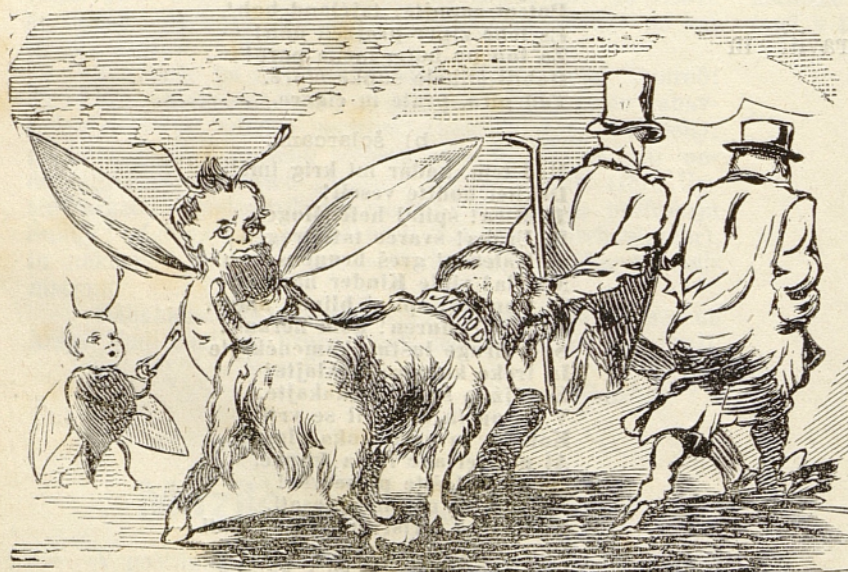
Tone. Glej ju no, Jože, kaka sta naša delegacijska poslanca dr. Razlag in Šafarjev Dolfi. Ali ni to prav čudna podoba?

Jože. Zakaj?

Tone. I no, zato, ker je véliki za malega. Dolfi je namreč majhen, pa je za vélikega poslanca, dr. Razlag Jaka so pa tako veliki, pa so vendar za malega poslanca.

Jože. Haha! Narobe svet! Kako jo pa tudi brišeta v Pešto, kakor da bi drugi brez nju ne mogli nič opraviti! Dr. Razlag Jaka se bodo še skrehnili, če bodo tako tekli z nemškutarji.

„Narod“ je hud.

„Brenceljček.“ Ata, kaj je pa oni-le pès, ki tako laja za onema gospodoma?

„Brencelj.“ „Narod“ se mu pravi.

„Brenceljček.“ Kaj sta mu pa naredila, da je tako hud ná-nju?

„Brencelj.“ Nič! Prvi je „staroslovenec“, drugi pa duh'oven, in tih dveh ne more trpeti pès. Zato se tako zaganja za njima.

„Brenceljček.“ Ali jima bo kaj naredil?

„Brencelj.“ O ne, nič! Ima že vse skrhane zobe, ne more popadati.

„Brencelj“ piše:

Sl. čit. v Karl. Številke „Br.“ l. 1872, po ktere ste pisali, se niso vse še dobile. Če bo mogoče jih še kje dobiti, se bodo brž poslale.

Gosp. M. N. v Lj. Jako zanimive črtice o „ferboltarji“, kterege je „kuharca“ že v žehti imela, prejel; za zdaj pa ni bilo mogoče. Malo potrpite!

Gospod Bernardu Dolencu, grajščaku v Št. Vidu nad Vipavo. Prašajte kterege koli poštenega človeka, če poštenjak tako dela, kakor Vi, in vsak Vam bo odgovoril, da ne. Ves čas ste prejemali „Brenceljna“ (prej tudi še „Triglava“) in plačali le 3 gld. in eno buteljico „pikolita“, tako ste zdaj dolžni **10 gld. 50 kr.** in mesto da bi ta za Vas gotovo ne veliki znesek plačali, odgovarjate z zabavljanjem na list in praznimi izgovori. Moj Bog! Če se takemu človeku, kakoršen ste se mi Vi zdeli, ne sme upati 10 gld., potem smo s poštenostjo pri kraji! Se vé, da mi na ta način ne ostaja drugega, kakor da se obrnem do sodnije. Vendar bi bilo marsikoga sram, za borih 10 gld. 50 kr., ktere lahko plača, naj seže v kterikoli žep, se dati javno opominjati in k sodnji vabiti. Ali v Št. Vidu ne prodajajo „žajfe“? Ali naj Vam je pošljem jaz za kake 3 kr.?

Dolžnikom, kteriso bili že po pošti večkrat opominjani, in do zdaj še niso vinarja poslali. V prihodnjem listu pridete Vi na vrsto, vsak s polnim imenom in zneskom, kterege je dolžan, izvzemši tiste, ki do tistega časa kaj pošljejo ali pišejo.

Prošnja za milodare.

Vsak človek vé, kako hudo je dandanes za revne sploh, toraj bo tudi lahko sprevidel, da so revni ali ubogi na duhu (pameti) ravno tako milovanja vredni. Dolžnost vsakega človeka, naj bo kristjan ali Turek, pa je, podpirati uboge vsake vrste, tedaj smo prepričani, da ne govorimo gluhim.

Vredništvo Jurčičevega „Naroda“,

skrivaši svojo ubožnost na duhu, dokler se je dalo, zdaj vendar več ne more prikrihati, kar je že vsakemu znano: da mu manjka vsega potrebnega, logike, pameti, politične bistroumnosti, spodobnosti, sramote itd.; vrh tega je strasti že popolnoma slepo.

Komu, ki ima še kaj sočutja do trpečih sobratov, bi to ne omečilo srca! „Brencelj“, muha mehkega srca, se je že jokal; da ima vse peruti mokre, a on sam tim revežem ne more pomagati. Zato povzdigne svoj glas po vsem Slovenskem: Hitite na pomoč tim ubogim na duhu! Vsak, tudi najmanjši dar, se bo s hvaležnostjo sprejel in v „Brenceljnu“ objavil. Do zdaj so darovali:

J. K. „trahtar“, s kterim se dajo različne stvari vlivati. — B. R. en iztis političnega „plajteltofa“. — S. M. tri iztise „olikanega Slovenca“. — A. B. Očali za kratkovidne politikarje. — L. M. 1 vatel otročje pameti.

Več darov je že obljubljenih.

„Brenceljna“ V. letnik se dobiva, dokler ga je še kaj, po znižani ceni 2 gld., „Ričet iz Žabjeka“ po 30 kr.

Odgovorni vrednik in izdajatelj Jakob Aléšovec.

Tisk Blaznikov v Ljubljani.